

СТАНОВИЩЕ

Относно плановете, икономически интереси и натиск за разширяване на ски зоната в Природен парк «Витоша»

Ние, алпинисти, катерачи, скиори и планинари от посочените по-долу национални спортни федерации и организации, легитимирани от техните официални представители както следва:

- *Българска федерация по катерене и алпинизъм* (БФКА), Управителен съвет: Кирил Русев, Николай Петков, Дойчин Боянов, Петко Тотев, Станимир Желязков, Никола Недялков, Боян Петров, Минчо Петков, Михаил Михайлов, Здравко Петков, Ивайло Кръстев
- *Българска асоциация по ски свободен и екстремн стил* (БАССЕС), Управителен съвет: Иво Алтънов, Момчил Панайотов, Надя Станчева, Александър Илиев
- *Българска федерация по спелеология* (БФСп), Управителен съвет: д-р Петър Берон, Атанас Русев, Валери Пелтеков, Здравко Иванов, Ваньо Станчев, Веселин Мустаков, Пламен Петков, Трифон Даалиев, Константин Стоичков

КАТО ОТЧИТАМЕ

- **Противопоставянето** в медийна кампания на дейностите по спазване на действащия план за управление на ПП «Витоша» и стопанисването на частни обекти в рамките на защитената зона
- **Икономическите интереси** за бързо разширяване на зоната за ски в границите на парка, без последователно спазване на предвидените от законодателството стъпки и без съобразяване с действащия План за управление на ПП «Витоша»
- **Публични изяви** на лица свързани с интересите на бизнес кръгове и организации за бързо развитие на ски зоната
- **Откритата атака** към усилията на дирекцията на природния парк за спазване на Плана за управление,
- **Редицата констатирани от РИОСВ-София закононарушения** при изграждане на ски път в района на връх Малък Резен

- **Необратимите негативни последици**, които може да бъдат нанесени на планинската среда по време на изграждане на ски зона, без да има широко обществено обсъждане с участието на различни групи експерти и отчитане на тяхното мнение и препоръки
- Както и **високата екологична уязвимост** на планинските екосистеми,

ИЗРАЗЯВАМЕ

своята категорична позиция **ПРОТИВ** досега представените планове за разширяване на ски зоната в Природен парк «Витоша» и подкрепата си за ръководството на дирекцията на парка и усилията му за спазване на законите на Република България.

Считаме, че ски зоната на Витоша не бива да бъде разширявана по следните причини:

1. Предвид атмосферните условия на Витоша не е удачно проектирането на седалкови лифтове в най-високата част. Витоша е на второ място в България по средна скорост на вятъра, като през зимните месеци тя надхвърля 10m/s. Много чести са дните със силни и бурни ветрове. В такива случаи седалковите лифтове не могат да работят, което на практика значи, че те няма да работят през голяма част от времето. Досегашната практика на Витоша е потвърдила това - в много от дните ски и сноуборд се карат само на ски писта «Долното Лале» (лифт, защитен от гора) и на влековете на Стената.
2. Изграждането на ски писти във високите части на планината за сметка на унищожаване или «култивиране» на скалните реки, известни сред посетителите и любителите на планината като «морени», е недопустимо и неприемливо. Това е така, тъй като именно скалните реки са това, което отличава Витоша от другите български планини. Особено през пролетния, летния и есенния сезон те са най-голямата забележителност. Промяната им би била наистина голяма грешка с оглед на облика на планината и привлекателността ѝ за туристите! Вече има явен опит да се действа в тази насока – прокарването на ски-пътя между Синята писта и писта «Витошко лале» е извършено в противоречие с разрешението дадено от ДПП «Витоша» и в противоречие със съществуващия План за управление, който не предвижда разширяване на съществуващите сега писти.
3. Всички, които са карали ски, катерили или посещавали достатъчно често Витоша през зимния сезон знаят добре, че тази планина страда от сериозен

недостиг на сняг под формата на снеговалежи и същевременно има зони, в които се натрупват огромни количества сняг (над 4-5 метра). Причината са честите силни ветрове, които транспортират снега от платата и го отлагат в подветрените части на стръмните склонове (като «Стената»). Това на практика значи, че всички писти, които са извън зоната на снегонавявания ще страдат от недостиг на сняг. Пример е сегашното състояние на писти «Витошко лале» и «Помагалски». Ако се изградят още писти от този тип, ще трябва да се изградят и големи мощности за производство на изкуствен сняг и съхранение на вода. Това неимуемо ще значи нови водохвращения. Предвид близостта на резерват «Торфено бранище», който съхранява едни от най-старите и ценни торфенища в Европа, това би било много опасно. Дренирането на терена с нови водохвращения би предизвикало обезводняване на торфищата, а те съществуват именно поради условията на преовлажняване на съответните плата.

4. Не бива да се забравя и че Витоша осигурява част от питейната вода на София. Всякакво използване на тази вода за други нужди би било против интересите на постоянно увеличаващото се население на столицата.
5. Поради всичко изброено до тук считаме, че всякакви нови писти под кота 1800m (хижа «Алеко») ще създадат само бъдещи проблеми и е далеч по-добре да се **подобри стопанисването** на сега съществуващите писти, отколкото да се изградят нови. Отделен е въпроса, че ако се изгради нова писта южно от сегашното трасе на «Витошко лале» (т.е. в посока към резерват «Бистришко бранище») ще се наложи изсичането на голямо количество вековни смърчови и букови дървета. Предвид критичното състояние на смърчовите екосистеми на Витоша, всяко живо дърво трябва да бъде опазвано.
6. Смятаме, че изграждането на зона за моторни шейни в непосредствена близост до ски писти и резерват, което е предвидено в плановете за развитие на ски зоната, е абсурд. Моторните шейни няма да спират на границата на зоната. Рано или късно ще има инциденти с блъснати скиори, рано или късно някоя шейна ще аварира в резервата, ще излее масло или бензин и ще предизвика замърсяване, което ще е крайно негативно за торфенищата. При наличието на десетки километри почти неизползвани пътища в по-ниските части на планината (системата от пътища за ски бягане около междинна станция на кабинковия лифт), спокойно може част от тях да се ограничи като зона за практикуване на спорт с моторни шейни. Още повече, че това ще е по-безопасно и за самите практикуващи. Практиката в САЩ и Канада показва, че едни от най-често засяганите от лавини хора са именно с

моторни шейни. А в района на «Долното плато» има много лавиноопасни зони!

7. Предвид това, че втората част на «Витошко лале» минава непосредствено до най-лавиноопасната зона на планината, е изключително рисковано да се правят нови писти в този район. В съвременната европейска практика е недопустим вариантът «не карайте там, защото е опасно»! Необходими са заграждения, които да ограничават достъпа, планове за действие при лавинна опасност, издаване на ежедневни бюлетини, затваряне на съоръжения при наличие на опасност и т.н.

В заключение,

Смятаме, че за подобряване на условията за ски и туризъм на Витоша е напълно достатъчно да се оптимизира състоянието на сега съществуващите лифтове и съоръжения. Това е разрешено в плана за управление на Природния парк и би трябвало усилията на собствениците на ски съоръженията да бъдат насочени в тази насока. Витоша е прекрасна и ценена от обществеността такава, каквата е и ние, хората, които сме тясно и активно свързани с нея смятаме за недопустимо по-нататъшната намеса в посока разширяване на съществуващата ски-зона без отчитане на горе-изброените фактори.

гр. София, 3.04.2009 г.

Българска федерация по катерене и алпинизъм

/Кирил Русев, Председател на УС/

Българска асоциация по ски свободен и екстремн стил

/Иво Алтънов, Председател на УС/

Българска федерация по спелеология

/д-р Петър Берон, Председател на УС /

